

EFALET SİGORTASI GENEL ŞARTLARI

A. SİGORTANIN KAPSAMI

A.1- Sigortanın Konusu

Bu sigorta sözleşmesi ile sigortacı, borçlunun poliçede tanımlanan borç yükümlülüğünü yerine getirememesi rizikosuna karşı, bu genel şartlarda ve poliçe özel şartlarında belirtilen hüküm ve şartlar çerçevesinde, borçluya kefil olarak poliçede belirtilen lehdara teminat sağlar. Sigortacı bu sigorta sözleşmesi çerçevesinde üstlendiği yükümlülük uyarınca ilgili lehdar veya lehdarlara ödeme yapar.

Sigortacı, lehdara karşı borçluya doğrudan kefalet yoluyla kendisi kefil olabileceği gibi, dolaylı kefalet yoluyla banka, kredi garanti kuruluşları veya diğer finans kuruluşlarının borçlunun yükümlülüğü için lehdara karşı kefil olmalarına bağlı olarak teminat sağlayabilir.

Bu sigorta anlamında "kefalet", borçlunun borçlarına kefil olunmasını veya bu borçlarla ilgili sair taahhütler altına girilmesini ifade eder.

Kefalet senetleri şarta bağlı düzenlenebileceği gibi ilk talepte ödemeli olarak da düzenlenebilir.

A.2- Teminat Türleri ve Tanımlar

Aşağıdakilerle sınırlı olmamak üzere, bu sigorta kapsamında sunulan teminatların tanımları aşağıdaki gibidir.

Avans Ödeme Teminatı: Bir ihale, proje ya da mal ve hizmet ticareti kapsamında avans ödeme alan tarafın, lehdara karşı yükümlülüklerini yerine getirmemesi ve avansın geri ödenmemesi riskine karşı teminat sağlar.

İmalat / Bakım / Onarım Teminatı: İnşaat, mühendislik ya da makine üretimi gibi iş performansının iş teslimi sonrasında değerlendirildiği hallerde, iş teslimini takiben belli bir süre sonra işçilik kusuru sonucu ortaya çıkan zararlara karşı teminat sağlar.

Emniyeti Suistimal Teminatı: Kefalet senedinde ismi belirtilen çalışanların, hile, dolandırıcılık, zimmete para geçirme gibi eylemleri nedeniyle, işverenin zarar görmesine karşı teminat sağlar.

Gümrük ve Mahkeme Teminatı: Vergi daireleri, gümrük idareleri ve mahkemelerin lehdar olarak yer aldığı, bir dava açılabilmesi, gümrükten malın çekilebilmesi veya gümrükleme işleminden doğan hata nedeniyle doğabilecek kamu alacağının karşılanması için sigorta ettirenden talep edilen kefalet teminatı türüdür.

İhaleye Katılım (Geçici Teminat) Teminatı: Sigorta ettirenin ihalenin tamamlanması öncesinde ihaleden ayrılması, ihaleyi kazanması halinde sözleşmeyi imzalamaktan vazgeçmesi, ihale kapsamında sunması gereken teminatları sunamaması riskine karşı teminat sağlar.

Ödeme Teminatı: Tüm taşeronlara ve işçilere yapılacak ödemelerin yapılmamasına karşı teminat sağlar.

Performans Teminatı: Proje sahibinin yükümlülüklerini sözleşmede belirlenen şartlara uygun şekilde yerine getirmemesi riskine karşı teminat sağlar. Sigorta ettirenin yükümlülüğünü yerine getirememesi durumunda, sigortacı yeni bir yüklenici ile anlaşıp işin tamamlanmasını da sağlayabilir.

Sözleşme Teminatı: Borçlunun sözleşmeden kaynaklanan yükümlülükleri gerektiği şekilde yerine getirmemesine karşı teminat sağlar.

Kamu İhaleleri Teminatı: Sigortalının, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve ilgili diğer mevzuata tabi ihalelerde teminatın gelir kaydedilmesine neden olabilecek risklerine karşı kayıtsız – şartsız, kesin, asli, sigortalının yükümlülüğünden bağımsız, ilk talepte ödeme kaydını içeren teminat türüdür. Bu teminat, ekli klozlar dahilinde verilir.

Kamu Alacakları Teminatı: Sigortalının, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanuna istinaden kamu alacağını ödememesi riskine karşı kayıtsız – şartsız, kesin, asli, sigortalının yükümlülüğünden bağımsız, süresiz, ilk talepte ödeme kaydını içeren teminat türüdür.

A.3- Ek Sözleşme İle Teminat Altına Alınabilecek Haller

Lehdarın mevzuat hükümlerine uymaması sebebiyle borcun yerine getirilmemesi.

A.4- Sigorta Sözleşmesinin Süresi

Aksi kararlaştırılmadıkça, sigorta, poliçede başlama ve sona erme tarihleri olarak yazılan günlerde, Türkiye saati ile öğlen 12.00'da başlar ve öğlen saat 12.00'da sona erer.

A.5- Sigorta Sözleşmesinin Sona Erdirilmesi

Sigorta ettiren, sigorta sözleşmesini herhangi bir zamanda derhal hüküm doğuracak şekilde sona erdirmeye hakkına sahiptir. Bu durumda sigorta ettiren, B.2. maddesinde belirtilen şartlar saklı kalmak üzere, yürürlükte olan

kefalet senetlerini sigortacıya iade edeceği güne kadar tahakkuk edecek olan prim ve poliçede belirtilen her türlü ilave masrafı sigortacıya ödemekle yükümlüdür.

Aşağıdaki haller dışında kalan diğer tüm hallerde, sigorta sözleşmesi, kararlaştırılan sürenin bitiminde sona erer.

1) Sigortacı, devam eden sigorta sözleşmesini, lehdara karşı yükümlülükleri saklı kalmak kaydıyla, bir ay önceden yazılı ihbarda bulunmak suretiyle sona erdirebilir.

2) Sigortacı, vermiş olduğu kefalete ilişkin yükümlülükleri saklı kalmak kaydıyla, aşağıdaki hallerde, sigorta sözleşmesini derhal hüküm doğuracak şekilde sona erdirebilir veya sigorta ettirenden ek güvence ya da ek prim talep edebilir:

a) Sigorta ettirenin, sigortacıya karşı yükümlülüklerini yerine getirmemesi veya sigortacıya yanlış beyanda bulunması,

b) Sigorta ettirenin, mali durumunun sigorta sözleşmesinin yapılmasından sonra önemli ölçüde bozulmuş olduğunun tespit edilmesi,

c) Sigorta ettirenin aşağıdaki B.7. maddesi gereğince talep edilen güvenceyi sunamaması; sigortacıya verilen güvencenin, yetersiz kalması, hükümsüz veya değersiz hale gelmesi.

B. KEFALETE İLİŞKİN KOŞULLAR VE TAZMİNAT

B.1- Beher Kefalet Senedinin Düzenlenmesinden Önce Tarafların Hak ve Yükümlülükleri

Sigortacının kefil olması aşağıdaki koşulların yerine getirilmesine bağlıdır.

Sigorta ettirenin doğrudan kefalete ilişkin yükümlülükleri dolaylı kefalet için de geçerlidir. Bu kapsamda, sigorta ettiren;

a) En son yıla ait hesap özetleri ile varsa bağımsız denetim raporunu, derhal, sigortacıya sunmakla ve sigortacının talebi üzerine, konuya ilişkin gerekli açıklamaları yapmakla yükümlüdür. Ancak, yıllık hesap özetleri öngörülen tarihte tamamlanmaz ise, sigorta ettiren, talep üzerine, bir ön bilanço ile gelir tablosu sunmakla yükümlüdür. Ön bilanço ile gelir tablosunun sunulması, sigorta ettirenin yıllık hesap özeti sunma yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

b) Nakdi veya gayrinakdi kredi ilişkilerini sigortacıya bildirmekle yükümlüdür.

c) Sigortacıya bildirmeksizin üçüncü şahıslara aktifleri üzerinde teminat (ipotek, rehin, mülkiyetin teminat olarak (inançlı) nakli, taşınmaz yükümü vb.) vermemekle yükümlüdür.

ç) Teminat verilmesi kararını etkileyebilecek önemli ölçüdeki değişiklikleri sigortacıya bildirmekle yükümlüdür.

Sigortacı;

a) Borçlunun faaliyetleriyle ilgili gelişmeler, stratejik değişiklikler ve borçlunun kredi değerliliği açısından önemli bulunduğu konularla ilgili detaylı bilgi talep edebilir.

b) Borçlu için bir genel kefalet limiti tahsis etmiş olsa dahi, borçlunun ilettiği müstakil kefalet teminatı taleplerini gerekçe göstererek geri çevirebilir.

c) Borçlunun kredi değerliliğine yönelik olarak yaptığı değerlendirme neticesinde, yeni bir kefaletin verilmesi için ya da kredi değerliliğinin önemli ölçüde bozulması durumunda, mevcut kefaletin devam ettirilmesi için, borçludan bir güvence isteyebilir.

ç) Kendisine sunulan bilgi ve belgeler çerçevesinde, kefil olmayabilir.

B.2- Kefalet Senedinin Düzenlenmesinden Sonra Tarafların Hak ve Yükümlülükleri

Kefalet senedinin düzenlenmesi, iptal edilmesi ve kefalet şartlarında değişiklik yapılması hakkında aşağıdaki hükümler uygulanır:

B.1. maddesinde yer alan yükümlülüklerle ilaveten sigorta ettiren;

a) İletişimde veya talimatların yerine getirilmesinde gecikme yaşanması yahut ihmal olması nedeniyle zararın meydana gelmesinin muhtemel olduğu hallerde sigortacıyı bilgilendirmekle yükümlüdür.

b) Sözleşme şartlarının kendisi tarafından belirlenmemiş olduğu hallerde, düzenlenen kefalet senedinin içeriğini kabul eder.

c) Sigortacının asıl kefiliden dolayı kefalet elde edilmesi için üstlendiği borçla ilgili olarak asıl kefile karşı sorumludur.

ç) Lehdarın, düzenlenen kefalet senedine ilişkin hususlar kapsamında sigortacıya bilgi vermesini kabul eder.

Sigortacı;

a) Doğrudan kendisinin kefil olmadığı ve borçluya kefalet senedi düzenlemesi amacıyla başka bir sigorta şirketini veya bankayı veya finans kurumunu veya kredi garanti kuruluşlarını (asıl kefil) görevlendirdiği (dolaylı kefalet) hallerde, asıl kefilin seçiminde gerekli özeni göstermekle yükümlüdür. Sigortacı, sigorta ettirenin talimatlarına uyduğu takdirde, bu fıkrada öngörülen yükümlülüğünü tam olarak yerine getirmiş sayılır.

b) Sigorta ettiren için bir kefalet hesabı tutar ve bu hesaba, kefalet senedinin düzenlendiği tarih itibarıyla doğrudan kefaletleri, asıl kefile başvuru yazısının gönderildiği tarih itibarıyla de dolaylı kefaletleri dâhil eder.

c) Doğrudan kefaletleri, Türk Kanunlarına tabi olması ve kefalet senedinin sona erme tarihine kadar tazminat talebinde bulunulmamış olması kaydıyla hesaptan siler.

ç) Yukarıda bahsedilenler dışında kalan doğrudan kefaletleri ise, aksi belirtilmedikçe, kefalet senetleri kayıtsız şartsız kendisine iade edildikten sonra hesaptan siler. Sigortacı, yargısal ihtilaflar nedeniyle lehdarın iade etmediği kefaletleri, lehdardan açık bir sorumluluktan ibra beyanı alınması kaydıyla hesaptan siler.

d) Asıl kefilin, sigortacıyı sorumluluktan kayıtsız şartsız ibra etmiş olması kaydıyla dolaylı kefaletleri hesaptan siler.

e) Kefalet miktarının azaltılması veya süresinden önce iade edilmesi halinde, fazla ödenen primi, sigorta ettirene geri öder.

f) Üçüncü şahıslara ödenmesi gereken ücretler ile posta ve noter masrafları gibi ilave giderleri sigorta ettirenden talep edebilir.

B.3- Rizikonun Gerçekleşmesi Halinde Hak ve Yükümlülükler

Sigorta ettiren;

a) Borcunu sigortalı değilmişçesine ifa etmek için gerekeni yapar.

b) Borcun ifa edilmemesi ve kefaletin devreye girmesi halinde, kefaletin paraya çevrilmesi talebinin sebebine, miktarına veya bakiyesine ilişkin sigortacıya karşı herhangi bir savunma ya da itirazda bulunamaz. Sigorta ettiren, ayrıca, kefalet senedi düzenlenmesinin temelini oluşturan, sigorta ettiren ve lehdar arasında kabul edilen, "kontrgaranti verilmesi" anlaşmalarının yerine getirilmemesi sebebiyle ileri sürebileceği savunmalardan da vazgeçmiş sayılır.

c) Mahkeme yoluyla bir ödeme talebinin gelmesi halinde, ihtilafa konu tutar ve maliyet iştirakine karşılık gelen tutar kadar teminatı sigortacıya talep üzerine sunar.

Sigortacı;

a) Lehdar tarafından yapılan tazminat talebini sigorta ettirene bildirip gerekli önlemleri almasını isteyebileceği gibi sigorta ettirenin yanıtı beklemezsizin ödemeyi de yapabilir.

b) Tazminat talebini değerlendirdikten sonra sigorta ettirenin onayını almadan lehdara ödeme yapabilir.

c) B.2. maddesi uyarınca hesaptan silinmiş doğrudan kefaletlerin paraya çevrilmesinin talep edilmesi durumunda, sigorta ettiren kendisine yetki vermişse veya kendi aleyhine icra edilebilir bir yargı kararı verilmişse ödeme yapar.

ç) Ödediği tüm tazminat, yasal ve idari masraflar ile ek maliyetleri sigorta ettirenden talep eder.

B.4- Tazminat Tutarı

Sigortacının, sigorta döneminde ödeyeceği azami tazminat tutarı, poliçede belirtilen azami tazminat tutarı ile sınırlıdır.

B.5- Halefiyet

Sigortacı ödediği tazminat tutarınca hukuken lehdarın yerine geçer ve lehdarın borçluya karşı olan haklarına halef olur.

B.6- Rücu

Sigorta ettiren, sigortacının ödediği tazminat tutarını tamamen veya kısmen geri almak için yararlanabileceği diğer talep imkânlarından bağımsız olarak, düzenlemiş olduğu kefalet senedi ile ilgili ödediği tutarı, masraflar ve kanuni temerrüt faizinden yüksek olmamak kaydıyla sigortacı ve sigorta ettirenin yapacakları sözleşmede anlaşacakları temerrüt faizi ile birlikte sigortacıya geri öder.

Sigorta ettiren, döviz cinsinden kefalet senedi düzenlenmiş olması durumunda, sigortacının tercihine göre, belirlenmiş olan döviz kuru cinsinden veya kefaletin, sigortacı tarafından belirlenecek Türk Lirası karşılığını öder.

Sigorta ettiren, sigortacıya karşı sahip olduğu alacakları, ancak bu alacaklar çekişmesiz veya yasal olarak kesinleşmişse, sigortacının rücu yoluyla talep ettiği tutarlar ile takas edebilir.

B.7- Ek Güvence İstenilmesi

Sigortacının talebi üzerine, sigorta ettiren;

a) Sigorta sözleşmesinin sona ermesinden sonra, düzenlemiş olduğu kefalet senedi ile ilgili sigortacıyı sorumlu tutmamakla ve kefaletlerin hesaptan kayıtsız şartsız silinmesine kadar nakit güvence veya sigortacı tarafından kabul edilebilecek başka bir güvence sunmakla,

b) A.5. maddesinde sayılan haller söz konusu ise, sigorta sözleşmesi sona erdirilmese dahi, nakit güvence veya uygun görülecek başka bir güvence sunmakla,

c) Güvence talebinin alındığı tarihten, güvencenin fiilen sunulduğu veya mevcut bütün kefaletlerin tasfiye edildiği tarihe kadar olan dönem için ilave prim ödemekle, yükümlüdür.

C. ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

C.1– Sigorta Priminin Ödenmesi ve Sigortacının Sorumluluğunun Başlaması

Sigorta primi, kefalet tutarı göz önünde bulundurularak, kefaletin hesaba dâhil edildiği tarihten hesaptan silinmesine kadar olan süre için hesaplanır. Prim ödeme koşulları poliçede belirlenir. Ekonomik koşullarda önemli değişiklikler olursa, prim bu koşullara göre yeniden güncellenebilir.

Sigorta ettiren; sigorta primini ve faturalanan diğer masrafları poliçede kararlaştırılan şekil ve zamanda, öder.

Prim ödeme borcunda temerrüde düşülmesi halinde Türk Ticaret Kanunu hükümleri uygulanır.

C.2- Sigorta Sözleşmesinde Değişiklik

Sigorta sözleşmesinde yapılan değişiklikler, düzenlenecek bir poliçe zeylinde belirtilmedikçe veya sigortacı tarafından yazılı olarak başka şekilde teyit edilmedikçe yürürlüğe girmez. Sözlü olarak yapılan anlaşmalar geçerli olmaz

C.3 –Tebliğ ve İhbarlar

Sigorta sözleşmesine ilişkin tüm irade beyanları ve bildirimler yazılı olarak yapılır.

Sigortalının bildirimleri, sigorta şirketinin merkezine veya sigorta sözleşmesine aracılık eden acenteye yapılır.

Sigortacının bildirimleri de, sigortalının bildirilen son adresine noter eliyle ya da taahhütlü mektupla yapılır. Taraflara imza karşılığı elden verilen mektup ya da telgrafla yapılan bildirimler de taahhütlü mektup hükmündedir. Güvenli elektronik imza kullanılarak elektronik ortamda yapılan ve sigortacıya, sigortalıya ve sigorta ettirene ulaştığı kanıtlanabilen bildirimler de geçerli sayılır.

C.4- Mesleki Faaliyetin Sona Ermesi

Sigorta sözleşmesinde tanımlanan mesleki faaliyetin sona ermesi durumunda, sigorta sözleşmesi, o ana kadar doğmuş hak ve borçlar ile sigortacı tarafından verilmiş kefaletlere ilişkin yükümlülükler saklı kalmak koşuluyla, mesleki faaliyetin sona erme tarihinden itibaren sona erer.

C.5- Ticari ve Mesleki Sırların Saklı Tutulması

Sigortacı ve sigortacı adına hareket edenler bu sözleşmenin yapılması dolayısıyla, lehbara ve sigorta ettirene sigortalıya ilişkin öğreneceği ticari ve mesleki sırların saklı tutulmamasından doğacak zararlardan sorumludur.

C.6- Yetkili Mahkeme

Sigorta sözleşmesinden kaynaklanan anlaşmazlıklarda, Türk Mahkemeleri ve İcra Daireleri yetkilidir.

Sigorta sözleşmesinden doğan anlaşmazlıklar nedeniyle sigortacı aleyhine açılacak davalarda yetkili mahkeme, sigorta şirketinin merkezinin veya sigorta sözleşmesine aracılık yapan acentenin ikametgâhının bulunduğu yerdeki, sigortalı aleyhine açılacak davalarda ise davalının ikametgâhının bulunduğu yerdeki ticaret davalarına bakmakla görevli mahkemedir.

Sigorta sözleşmesinin yorumlanması ve uygulanmasında seçilecek hukuk sözleşmede belirlenir.

C.7- Özel Şartlar

Taraflar, poliçede işin niteliğine uygun olarak özel şartlar kararlaştırabilir.